

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Abbati Et Conventvi Nonantulanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

rum ingrati, & improvidi futurorum, non solum debitum nobis censum, quem non nisi semel recepimus, subtraxerunt, verum etiam in nostram injuriam & contemptum Ottoni reprobo adherentes, W. de Pustula exigentibus culpis suis vinculo excommunicationis astrictum & nihilominus super hæreseos crimine infamatum in Rectorem suum post inhibitionem auctoritate apostolica sibi factam præsumperunt recipere ac tenere, iis & aliis modis reddentes nobis offensam pro gratia & injuriam pro honore. Non solum igitur providum & rationale factum Legatorum nostrorum debitam volumus firmitatem habere, verum etiam super terram ipsam aliàs, si diutius in suæ præsumptionis errore perstiterint, aggravabimus promptius manus nostras quod sicut nos senserunt promptos ad gratiam, ita pronos sentient ad vindictam; Apostolum utique imitantes, qui ad ulciscendam omnem inobedientiam promptus erat. Datum Laterani 11. Nonas Iunij, pontificatus nostri anno decimosexto.

ENGOLISMENSI EPISCOPO.

Epist. 59.
Ut pauperi
Diacono benefi-
cium assignet.

PAUPERIBUS Clericis apostolica provisionis subsidium denegare nec possumus nec debemus, qui secundum Apostolum facti sumus sapientibus & insipientibus debitores. Hinc est quod pro dilecto filio magistro G. de sancto Sigismundo Diacono, cui & vitæ meritum & talentum scientiæ suffragari dicuntur, fraternitatem tuam rogamus attentius & monemus, per apostolica tibi scripta mandantes quatenus ob reverentiam apostolicæ sedis & nostram auctoritate nostra eidem, qui à te fuit, prout asserit, in Diaconum ordinatus, vel in Ecclesia Engolismensi provideas, vel in alio ecclesiastico beneficio competenti, preces & mandatum nostrum taliter auditurus quod idem assecutum se gaudeat quod intendit, & nos devotionem tuam possimus non immerito commendare. Tu denique frater Episcope &c. Datum Laterani Idibus Iunij, pontificatus nostri anno decimosexto.

Scriptum est super hoc Priori Sulbifensis Xantonensis diocesis, & Pœnitentiario & magistro F. Canonico Xantonensibus, ut dictum Episcopum ad id moneant & inducant. Quod si non omnes &c. duo vestrum &c. Datum ut supra.

DECANO ET CAPITULO
Eboracensibus.

FELICIS recordationis Iohanne in Colmidin Diacono Cardinale S. R. E. Cancellario de medio Domino vocante sublato, præbendam quam idem in Eboracensi obtinebat Ecclesia dilecto filio Leonardo ipsius ac nostro nepoti duximus concedendam, ac de ipsa eundem manu propria curavimus investire, credentes quod per ipsum & suos multa vobis & Ecclesiæ vestræ poterunt commoda provenire. Ideoque universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus dictum Leonardum de cetero vestrum canonicum habeatis, & tu, fili Decane, de ipsa præbenda ejus procurator existas. Quod autem super hoc dilectus filius Pandolphus Subdiaconus noster duxerit disponendum recipiatis humiliter & inviolabiliter observetis. Datum Laterani xv. Kal. Iulij, pontificatus nostri anno decimosexto.

Ille scriptum est super hoc, ut super hoc ordinare procuraret quod utilitati ejusdem Leonardi viderit expedire.

In eundem modum scriptum est Episcopo apostolicæ sedis Legato & Capitulo Vercellensibus. Felicis recordationis &c. usque sublato, præbendam quam idem habebat in Ecclesia Vercellensi dilecto filio Gregorio nato nobilis viri L. de Montelongo consobrini nostri duximus concedendam, credentes &c. usque provenire. Ideoque universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus dictum G. de cetero vestrum canonicum habeatis, & tu frater Episcope, fructus ejusdem præbendæ ad opus ipsius colligi facias & servari. Tu denique, frater Episcope, super te ipso &c. Datum Laterani xv. Kal. Iulij, pontificatus nostri anno decimosexto.

ABBATI ET CONVENTUI
Nonantulanis.

EXHIBITA nobis ex parte vestra quædam felicitis memoriæ Adriani, Iohannis, atque Marini prædecessorum nostrorum authentica scripta diligenter inspeximus, & per dilectum filium Henricum sanctæ Romanæ Ecclesiæ scriniarium iussimus fideliter exemplari; qui ea quæ de ipsis scriptis papyriis ex quadam parte præ nimia vetustate consumptis colligere potuit, in publicam formam redigere procuravit: quibus nos apostolici favoris præsidium impendentes,

Epist. 60.
Ejusdem argu-
menti cum e-
pistola 54.

Epist. 61.
De confirma-
tione privile-
giorum.

pendentes, in hac pagina fecimus sub bul-
la nostra conscribi, suppleudo quædam
quæ secundum litteræ circumstantias in in-
tegris præsumebantur originalibus fuisse
descripta, quæ causa discretionis manda-
vimus in hac carta tonsis litteris exarari.
IN NOMINE Domini nostri Iesu Chri-
sti. Amen. Anno dominicæ incarnationis
millesimo ducentesimo decimotertio, pon-
tificatus verò Domini Innocentij III. Pa-
pæ anno ejus sextodecimo, Indictione pri-
ma, mensè Ianuarij exeunte, die quarta
decima. Privilegium Domini Adriani Pa-
pæ domibus atque familiis, servis origina-
libus, simulque rebus atque possessionibus,
necnon aquimolis, olivetis, vel quicquid
IN QUIBUSCUNQUE locis habere vel tene-
re videtur, vel si quid in potestate lega-
liter donatum vel largitum fuit, aut quoli-
bet modo iustè evenerit, tenere & possi-
dere sine qualibet controversia perpetuis
temporibus valeat, & nulli unquam liceat
Regum, Episcoporum, Ducum, vel Acto-
rum parvæ vel magnæ personæ in præ-
dicto venerabili monasterio vel in eis quæ
eidem venerabili monasterio pertinere.....
STABILITATE permaneant. Interdicentes om-
nino EPISCOPO in cuius parrochia esse
videtur supradictum monasterium CONS-
TITUTUM..... contra tenorem præ-
sentis decreti pia postulatione indulti quic-
quam attentet, neque ullo modo ejus bap-
tismales Ecclesias sibi vendicet, neque ip-
se sui que successores præsumant prohibita
contingere, sed neque Missarum solemnia
ibidem persolvere PRÆSUMAT, nisi ab
Abbate suprascripti monasterij fuerit invi-
tatus; neque ordinationem sacerdotum
quilibet Episcoporum in PRÆFATO monas-
terio vel ejus in re..... celebrare audeat,
nisi, ut prædictum est, ab Abbate fuerit in-
vitus. Chrisma igitur vel quicquid ad sa-
cra ministeria pertinet, si à patre monas-
terij fuerit postulatus, à quocunque prævi-
derit concedimus tribuenda. Sed neque
decimas usquam dare concedimus nisi Ec-
clesiis supradicti venerabilis monasterij ad
nostram diocesim pertinentis. Sed & hoc
statuimus & inviolabili sanctione auctori-
tate apostolica firmamus, ut nullus ali-
quando in prædicto monasterio de aliis mo-
nachis seu quibuscunque Ecclesiis.....
Abbas..... divina vocatione Abbas præ-
fati monasterij pertransierit, & resolutionis
TEMPVS advenerit, de propria semper
congregatione eligatur Abbas, qui ab om-
ni.....
Iohannes Episcopus servus servorum

Dei Benedicto religioso Abbati monasterij
sancti SILVESTRI DE NONANTULA & in eo-
dem venerabili monasterio in perpetuum...
Salvatoris nostri Iesu Christi pertinere nos-
cuntur, & ad stabilitatem venerabilium lo-
corum respiciunt cum magno sollicitudi-
nis studio nos convenit apostolica & ratio-
nali censura PROCURARE; quatenus ex hoc
iuges eidem propitiatori nostro Domino
Deo efficacius persolvi possint carminum
laudes, & nobis, qui, licet immeriti, di-
vina tamen gratia præveniente, pastoralis
regiminis curam gerimus, opima in fide-
reis arcibus remunerationis præmia adscri-
bantur. Igitur quia constat tuam nobis re-
ligiositatem detulisse præceptum præde-
cessoris nostri Domini Adriani & Iohannis
sive Stephani reverendæ memoriæ Pontifi-
cum de præfato monasterio & omnibus ei-
pertinentibus locis ac possessionibus, quæ
petiistis ut per nostri privilegij paginam
confirmaremus. Vnde nos precibus vestris
inclinati, & à præfenti quartadecima In-
dictione in perpetuum prædictum monas-
terium successorum tuorum Abbatum di-
ctione & potestate cum omnibus sibi perti-
nentibus confirmantes irrefragabili jure
decernimus permanenda, id est, monaste-
rium sancti Silvestri de Nonantula territo-
rio MUTINENSI. Quapropter auctoritate
beati Petri Apostoli, cui à Domino Deo
nostro cælorum regni claves traditæ sunt,
& potestas ligandi atque solvendi cælo
terraque tradita est, promulgantes decer-
nimus & firma stabilitate & censura statui-
mus ut ipsum venerabile monasterium cum
omnibus locis..... fundis, casis, casalibus,
domibus, atque familiis, servis originali-
bus, simulque rebus & possessionibus, nec-
non aquimolis, olivetis, vel quicquid in
quibuscunque locis..... habere vel tene-
re videtur, vel si quid in potestate legaliter
donatum vel largitum fuerit, aut quolibet
modo iustè evenerit, tenere & possidere
sine qualibet controversia perpetuis tem-
poribus valeat. Et nulli unquam liceat Re-
gum, Episcoporum, Ducum, vel Actorum
parvæ vel magnæ personæ in prædicto mo-
nasterio vel in eis quæ eidem monasterio
PERTINERE noscuntur quocunque modo
incumbere..... invasionem facere, aut
quispiam sacerdotum ibidem præsumat ac-
cedere vel Missarum solemnia celebrare.
Et neque Episcopus, neque Abbas, vel
Comes, aut quælibet magna parvaque
persona in præfato monasterio vel in ejus
cellis aut Ecclesiis mansiones facere aut
expensas expetere aut aliquod per potesta-

tem servitium præter peregrini & legitimi hospites. Sed neque colloquium qualecunque aut placitum in ipso monasterio aut in ejus prænominatis locis esse quis audeat, nisi ab Abbate fuerit invitatus. Quatenus hoc quod ad laudem Dei & stabilitatem prædicti monasterij statuimus firma stabilitate permaneat. Interdicentes omnino Episcopo in cujus parrochia esse videtur supradictum monasterium constitutum ut nihil contra tenorem præsentis decreti pia postulatione indulti quicquam attentet, neque ullo modo baptismales Ecclesias sibi vindicet, neque ipse sui que successores præsumant prohibita contingere. Sed neque Missarum solemniam ibidem persolvere præsumat, nisi ab Abbate suprascripti monasterij fuerit invitatus; neque ordinationem sacerdotum quilibet Episcoporum in præfato monasterio vel ejus jure aut de suo clero celebrare audeat, nisi, ut prælatum est, ab Abbate fuerit evocatus. Christina igitur vel quicquid ad sacra ministeria pertinet, si à patre monasterij fuerit postulatus, quibuscunque præviderit concedimus nisi Ecclesiis supradicti venerabilis monasterij ad nostram diocesim pertinentis. Sed & hoc statuimus & inviolabili sanctione apostolica auctoritate firmamus, ut nullus aliquando in prædicto monasterio de aliis monachis seu quibuscunque Ecclesiis esse præsumat, neque à quacunque potestate in postero ducantur. Sed cum divina vocatione Abbas præfati monasterij pertraxerit, & resolutionis tempus advenerit, de propria semper congregatione eligatur Abbas, qui ab omnium monachorum eorum pro Dei amore arantium monachico ordine militantium. Nihilominus omnibus huic nostri pontificij interdictione inhibemus aliquam scripturam vel confirmationem de prædicti monasterij rebus vel de prænominata abbacia quo ingenio contra hoc præceptum petere. Si qua scriptura vel petitio impetrata fuerit, aut in reliquo apparuerit, hars irritas esse vacuasque omni robore jubemus. Si quis præterea, quod non credimus, præsumpserit hoc nostrum privilegij constitutum in aliquo transgredi aut contemnere, sciat se auctoritate beatorum Petri & Pauli Apostolorum principum anathematis vinculo esse innodatum & à regno Dei penitus segregatum. Porro qui observator & custos extiterit, benedictionis gratiam à misericordissimo Deo nostro & vitam perpetuam feliciter consequatur. Scriptum per manum Sergij sanctæ

Romanæ Ecclesiæ Scribarij in mense Ianuarij, Indictione suprascripta. Bene valete. Ego Sergius Idus Ianuarias per manum Anastasij Primicerij defensoris sanctæ sedis apostolicæ, anno Deo propitio pontificatus Domini Iohannis summi Pontificis & universalis noni Papæ in sacratissima sede beati Petri Apostoli secundo, Indictione secunda.

Marinus Episcopus servus servorum Dei Theodorico religioso Abbati venerabilis monasterij sancti Silvestri territorio Mutinensi necnon omnibus subjacentibus & in perpetuo quæque ad laudem redemptoris Dei & Domini salvatoris nostri Iesu Christi pertinere noscuntur, & ad stabilitatem venerabilium locorum respiciunt, cum magno sollicitudinis studio nos convenit apostolica & rationali censura procurare; quatenus ex hoc juges eidem propitiatori nostro Domino Deo efficacius persolvi possint carminum laudes, & nobis, qui licet immeriti, divina tamen gratia præveniente, pastorem regiminis curam gerimus, opima in sidereis arcibus remunerationis præmia adscribantur. Igitur quia constat religiositatem tuam nobis detulisse præceptum prædecessoris nostri Domini Adriani & Iohannis reverendæ memoriæ Pontificum de prædicto monasterio & omnibus ei pertinentibus locis ac possessionibus, quæ petitis ut per nostri apostolici privilegij paginam confirmaremus. Vnde nos precibus vestris inclinati, & à præfati prima Indictione in perpetuum, sapienter monasterium successorum tuorum Abbatum ditione & potestate cum omnibus sibi pertinentibus confirmantes irrefragabili jure decernimus permanenda, id est, monasterium sancti Silvestri quod a Nonantula territorio Mutinensi. Quapropter auctoritate beati Petri Apostoli, cui à Domino Deo nostro cælorum regni claves traditæ sunt, & potestas ligandi atque solvendi cælo terraque concessa est, promulgantes decernimus & firma stabilitatis censura statuimus ut ipsum venerabile monasterium cum omnibus locis, mansis, fundis, casis, casalibus, domibus, atque famulis, servis originalibus, simulque rebus & possessionibus, necnon aquis molis, olivæ, vel quicquid in quibuscunque videtur vel potestate legaliter donatum vel largitum fuerit, aut quolibet modo justè evenerit, tenere & possidere sine qualibet controversia perpetuis temporibus valeatis. Et nulli unquam liceat Re-

gum Episcoporum
 vel Actorum parvæ vel magnæ personæ in
 prædicto venerabili monasterio vel in eis
 quæ eidem venerabili monasterio pertine-
 re videntur quocumque modo incumbere
 aut invasionem facere acce-
 dere vel Missarum solemniam celebrare, nisi
 ab Abbate fuerit invitatus; quatenus hoc
 quod ad laudem & stabilitatem supradicti
 sancti monasterij statuimus firma stabilita-
 te permaneat. Interdicentes omnino Epif-
 copo in cujus parrochia esse videtur supra-
 dictum monasterium constitutum ut nihil
 contra tenorem præsentis decreti pia pos-
 tulatione indulti quicquam attentet, sed
 neque ullo modo baptismales Ecclesias sibi
 vindicet.] Et ego Henricus sacrosanctæ
 Romanæ Ecclesiæ Scriptorius unâ cum
 Bartholomæo Clerico sancti Petri ad vin-
 cula horum supradictorum exemplorum
 authentica privilegia, Dominorum videli-
 cet Adriani, Iohannis, atque Marini Pa-
 præ, videns & perlegens, ut in eis contine-
 batur, sic in suprascriptis continetur exem-
 plis, & ea fideliter exemplavi, & signum
 feci.] Nulli ergo &c. conscriptionis &c.
 usque incursum. Datum Laterani Idi-
 bus Iunij, pontificatus nostri anno sexto-
 decimo.

WARADIENSI ET NITRIENSI
Episcopis, & Abbati de Egris Cenadiensis
diocesis.

EX vestris accepimus litteris quod cum
 causam quæ inter venerabilem fra-
 trem nostrum Vesprimiensem Episcopum
 ex parte una & dilectos filios Strigoniense
 Capitulum ex altera super quarundam de-
 cimis vinearum positarum juxta Strigo-
 nium vertitur experientie vestræ sub certa
 forma duxerimus committendam, vos in
 ipso negotio propter quasdam exceptiones
 adversus eundem Episcopum ex parte Ca-
 pituli propositas coram vobis, quas sub
 vestris sigillis ad nostrum transmisistis exa-
 men, & nos sub bulla nostra vobis remitti-
 mus interclusas, procedere distulistis. Vo-
 lentes igitur ut finis litibus imponatur, vo-
 bis per apostolica scripta præcipiendo man-
 damus quatenus non obstantibus exceptio-
 nibus supradictis in causa ipsa juxta prioris
 mandati nostri tenorem ratione prævia
 procedatis, recipientes testes & alias pro-
 bationes Episcopi, quibus uti voluerit;
 cum per narrationem ejusdem Episcopi &
 responsonem Capituli asserentis bonæ
 memoriæ K. prædecessorem Episcopi sæ-
 pedicti à quaestione quam super eisdem de-

Tom. 11.

cimis coram bonæ memoriæ I. Strigoni-
 si Archiepiscopo adversus idem Capitulum
 moverat, cum decimas illas sui juris non
 esse recognosceret, humiliter destitisse, his
 intelligi debeat contestata. Si quid autem
 prætextu decimarum ipsarum venerabilis
 frater noster Strigoniensis Archiepiscopus
 contra ipsum Episcopum proponere fortè
 voluerit audiat, & auditis hinc inde pro-
 positis, causam, si de partium processerit
 voluntate, sine canonico terminetis. Alio-
 quin eam sufficienter instructam ad no-
 stram audientiam remittatis, præfidentes
 partibus terminum competentem quo per
 se vel procuratores idoneos nostro se conf-
 pectui repræsentent justam dante Domino
 sententiam recepturam. Vos denique, fra-
 tres Episcopi & filii Abbas, super vobis ipsis
 &c. Datum Laterani v. 11. Kalendas Iunij,
 pontificatus nostri anno sextodecimo.

EPISCOPO LINGONENSI,
& Abbati Morimundensi Lingonensis
diocesis.

Auditis & intellectis quæ super in-
 quisione facta contra venerabilem fra-
 trem nostrum Archiepiscopum Bisuntinum
 fuere proposita coram nobis, quia per de-
 positiones testium constat evidenter ip-
 sum clericos, cum eos promovebat ad or-
 dines, fecisse promittere data fide quod
 eum per sedem apostolicam vel per alium
 super obtinendo beneficio non vexarent,
 ut puniatur in quo deliquit, eundem à col-
 latione ordinum duximus suspendendum,
 & quandiu nobis placuerit volumus man-
 re suspensum. Interim autem per aliquem
 de suffraganeis Ecclesiæ Bisuntinæ, cum
 necessitas postulaverit, clericis Bisuntinæ
 diocesis ordines conferri mandamus. Ce-
 terum quoniam idem Archiepiscopus super
 vitio simoniæ ac lapsu carnis necnon ven-
 ditione justitiæ dinoscitur infamatus, super
 iis ei purgationem cum tertia manu Episco-
 porum suæ provinciæ vel etiam vicinarum
 & trium Abbatum Bisuntinæ diocesis bonæ
 opinionis & vitæ, qui conversationem ejus
 cognoverint, indicentes, discretioni vest-
 ræ per apostolica scripta mandamus qua-
 tenus ab eo infra tres menses præfixos à no-
 bis hujusmodi purgatione recepta, ipsum
 super illis articulis boni testimonij publicè
 nuntietis. Quod si fortè in purgatione de-
 fecerit, ipsum à pastoralis regimine amo-
 ventes, faciatis Ecclesiæ Bisuntinæ de per-
 sona idonea provideri. Vos denique, fra-
 ter Episcopo & filii Abbas, super vobis
 &c. Datum Laterani 14. Kalend. Iunij,
 FFFF ij

Epist. 63:
 Canonica pur-
 gatio indicitur
 Archiepiscopo
 Bisuntino.
Vide infra epist.
158. & lib. 1.
epist. 277. &
lib. 14. epist.
125.

Epist. 62.
 Ut dixerant
 controversiam
 super decimis